

LL E V A N T

DECE

Any XI

Núm. 382

ARTA 30 de Gener 1927.

DEU I PATRIA

Art. 1
A for
Ext

y. 4 pts.
6 pts.
0 pts.

DE TERRES D'AFRICA

La companyia espedicionaria del Regiment de Mahó 63, a la que, lo mateix que jo, perteneixen altres fills d'Artá segueix cubrint els destacaments de la línia confrontant al Sector de Tetuán ben davant la Kábil de Somata, única que oposa resistència a sometrsè a la autoritat del Magzén i única també que no ha suferit les conseqüències del desarm per les nostres Intervencions, i és casi imminent, qu'haurà de abaixar el seu orgull, mitjensaut les operacions que té planetjades l'Alt Comisari, ja que després de sometrsè aquesta Cábila i conseqüència, desarmada per tot el Protectorat hei haurà un ambient de pau i tranquilat.

No obstant, la circumstància de estar tal kábila insomesa per la comarca que noltres cubrim no se registra el més insignificant incident, ni un sol(paco) dibuixa la nota faréstega entre la monòtonia dels nostres dies quiets, plens de desitg de retornar a la terra benvolguda de Mallorca, que pareix brindarnos un pasadís de ventura. Els serveis en totes les posicions de la nostra Unitat se fan amb la més completa tranquilat, i els convois que dels blocs més avançats venen a la posició capsalera, de la que escric aquestes impresions, tornen al seus punts respectius sense esser hostilitzats, ni colombrar la més petita senyal d'anormaltat.

Baix aquesta calma constant, la posició pren caràcter de petit cafè improvisat, i per passar les llargues hores lliures que dona la vida en el destacament massa pesades sense un medi de passar el temps, cercam distracció en jocs desinteressats i amistosos mentre l'avis de ranxo ve arribant impensadament.

El cabo-carter que baixa amb intermitències de dos dies a Larache per recollir els valors i demès objectes que mos envien les famílies ha sigut portador de la nova de que han embarcat, repatriades, quatre o cinc Companyies excedionaris d'aquesta Zona, aquest darrers dies. Veient 23, Luchana 28, Sevilla 33, i després de les de Cassadors de Muntanya de Reus i Alfonso XII i dels Trens i Ametralladores de Bailén 24 i America 14. Aquesta perspectiva agradable

de les Unitats germanes ha fet més intens el record de la nostra aimada terra, avivant en els nostres cors l'afany per tornar a ella, i fent més fonda l'anyoransa per encare quedar en terres d'Àfrica. Però també mos ha duit el conhort de que mos acostam al dia de la nostra marxa, que degut l'ordre de repatriació, no pot tardar en saludarnos amb la seua veu tremolant i riallera, i que hem de acullir amb goig íntim després de tants de mesos de allunyament de les nostres aimades famílies. Are tots comentam aquesta marxa de repatriats, i mentre el pensament vola al reconet de promeses i d'amor, mos preguntam en reciprocitat; ¿i quant mos tocarà a noltres marxar? I el cor bateja fortament aixamplant-se com se rebés l'abràs de retorn dels sers estimats que la nostra despedida llungana abismà en la inquietut i l'espera...

La temperatura és freda. Plou seguit, seguit, la major part dels dies, un aire gelat aglassa els nostres músculs fent-mos sentir tot el rigor de l'hivern en Larache. Desde la posició veig com els níguls dansen per l'espai, com fulles seques enduïtes pel vent. Poc a poc van fent-se espesos s'uneixen; tot el firmament és ja un nígul gegant, una capa gris que vesteix el Temps endolat. I cau persistent la pluja, fina, conglassada, mentre geguen els arbústs en cruixits.

El centiner... at el capot, manta reguardat de la pluja i del fret dins la garita observa l'horitzó en previsió de qualsevol anormalitat que sempre pot sobrevenir entre aquestes càbiles de gent incivilisada. Altres companys, recullits dins el barracó, escriuen cartes a caseua. Deven esser donant les bones festes a les famílies i amics; aquestes festes de Nadal que tots esperavem passar entre el calor dels nostres, i que les circumstàncies no han permès que fos així. I quina amoció i no hi posará el soldat en aquestes cartes, [coloms missatgers que durán un raig d'alegria als seus, i que arrancarán un sospir als qui les rebrán!

¡Festes de Nadall Dies d'alegria i bullici, que tants de recorts dolços inspiren al soldat lluny de la terra que no oblida mai. No passeu tan de pressa. Deixan al ausent que saboregi a glops la mel de aquelles altres que passaren, tornant-les a viure recordant. I deixau també que escrigui als seus. Ell les dirá que en mig de la tristesa de sabrerse lluny del poble nadiu, ha estat felís aquestes festes supremes, perquè no li ha falta el paquetet de frioleres íntimes, que és el més eloquent i expreiu testimoni es ferse l'ilusió de que les ha celebrades entre les mirades amoroses de la seua mare, i en companyia de sos germans...!

Père Esteva Sancho

Maida; 26 de Desembre 1926.

Salvel oh tu, vianant qu'arribes
al llindar de canostra, salvel
Permetem que't saludi

Com el noble romá fer-ho solia:
canostra no te pórtic, ni atri;
mes, té una portalada de mig punt
qu'és ben romana:

En lloc d'oferirte del bon vi d'Itàlia
del de Binisalem les botes ne tenc plenes
i amb ell s'hi pot brindà en copes corínties
sense qu'els deus heu prengiun per ofensa.

Salve, idó, tu, vianant qu'arribes
al llindar de canostra, salvel

Fidel Belfi

Les festes del Centenari de St. Francesc

Les darreres conferències

—LA DEL DIA 16—

El conferenciant d'aquest vespre fou el Ilm D. Francesc Puigserver i de Rentierre, Baró de Pinopar.

A pesar del poble bullir en la popular vigília de St. Antoni s'omplí la sala de les Obreres de St. Josep de públic escullit, desitjós de sentir la paraula del conferenciant, el qual se feu la presentació ell mateix de manera molt original, conculstant se grans aplaudiments.

En sa conferència demostrà sa vasta erudició, i ser possessor de belles dots oratòries, coneixer a fons els autors clàssics, al mateix temps que tenir fets profunds estudis d'història i sobre tot se demostrà un crític notable al dar a conèixer l'obra sobre St. Francesc que deixà es crita la Parola Bazán de la qual digué qu'era l'última no se li aixugàs la tinta després d'aquesta obra, ja que les posteriors la feren borrar al llarg del sensualisme degradant.

Fa una acabada descripció del estat social del segle XIII en que aparegué la gegantina figura de St. Francesc. Per demostrar la heroicitat del Sant defineix amb que consisteix l'heroisme i retreu, les vides de Ciro, d'Alexandre i de Napoleón com antítesis de St. Francesc que res p'andeix sempre en la faç de l'humanitat amb ses vestidures immaculades.

El presenta com orador i aprofita l'ocasió per fustigar als oradors parlamentaris que durant el passat segle dugueren Espanya a la vorera del abisme i ocasionaren la pèrdua de les Colònies. Retreu els més famosos oradors del mon i per antítesis a St. Francesc que com també St. Antoni i St. Bernat arrebatà les multituds, i al mon enter duguent-lo al remat de Jesucrist.

Es molt aplaudit durant el seu discurs i molt més al final en que reb moltes felicitacions.

—LA DEL DIA 17—

En aquest dia, darrer de la sèrie de conferències de propaganda franciscana, donà la seua el jove Advocat, fill d'Artá, D. Daniel Cano Canals, telegrafista de Manacor.

El precedí el Rt P. Rafel Ginard, que donà l'enhorabona al poble per la seva assíduitat en l'assistència, lo qual demostra que no l'atreu just lo frívol sinó també lo seriós i formal.

Moltes voltes se dissimula la frivolidat i peresa pròpies, carregant aquests defectes demunt el poble.

Diu que's llastima s'hagin d'interrompre aquests actes i té esperansa de que lo sembrat un dia granará. Convida a tothom a les festes que van a comensar per glorificar St. Francesc. Tot seguit, va per presentar al orador i diu que essent fill del poble, molt conegut i estimat, no necessita presentació. Pondera sa cultura i activitat de gran relleu i sobre tot fa un bon elogi de la conferència que sobre el mateix tema donà a Inca la que rieresqu moltes felicitacions.

S'alsa després el Sr. Cano i diu que a súplices dels PP. Franciscans se presentava al públic d'Artá per llegir-li el treball que sobre St. Francesc havia escrit, les primícies del qual havien estades per un altre poble germà, Inca, al qual dedica un sentit record.

Diu que ja en altre ocasió, li havia tocat parlar d'un gran poeta, d'en Ruben Darío, i que avui deu parlar d'un altre, colossal, tot esperit, el quí dedicà el poema al Germà Sol.

Descriu el naixement i joventut de St. Francesc, fins que fuig del desert del mon cap al Oasis de la solitud; son desposori amb la pobresa i l'impresió de les cinc llagues. Descriu l'estat de l'Europa en el segle XIII, de la predicació de les Creuades, anant l'Occident sobre l'Orient pel rescat de la Terra Santa i la sortida de St. Francesc predicant nova creuada de pau, caritat, sacrifici, el reine de Deu.

La figura penitent de St. Francesc sembla sortir de les Catacumbes i comensa la seua predicació comparable a la de l'Evangeli. Predica la democràcia franciscana tant distinta de la moderna que du la lluita i a la desfeta més qu'un batalló de les tropes de Magón.

Descriu l'època del feudalisme amb la guerra per la propietat; i la constitució de la societat antiga, romana i feudal que compara amb la franciscana.

I acaba estudiant la Obra de St. Francesc, la que's producte del Franciscanisme i la meravellosa influència que el St. Patriarca ha exercit demunt l'humanitat.

Durant la lectura de son conscienciat treball, el Sr. Cano rebé molts aplaudiments, que se perllongaren al final de sa conferència.

Acabada aquesta, llegí el poema franciscà titulat «El lobo de Gubi» qu'en Ruben Darío escrigué a Vall-demossa.

D. Andreu Ferrer volgué també llegir com a final de les conferències a poesia de Fel x «A St. Francesc d'Assis» que publicarem en el darrer número de Llevant. Una i altre foren molt aplaudides.

La festa religiosa

Després de les cinc conferències preparatòries del Centenari, donades per il·lustres oradors en la sala de les Obreres de St. Josep, Mn. Jaume Sastre predicà durant tres vespres següents en el Convent, les glòries del Sant Patriarca, precedint sos eloquents sermons a la magna festa de Conclusió qu'havia de celebrar-se el diumenge dia 23.

L'església estava artísticament adornada amb garridamescla de domasos i banderes, palmes i guirlandes, ciris i flors, festejant una bella imatge de St. Francesc qu'ocupava el centre de l'altar major.

El diumenge a les 7 del matí s'hi celebrà Missa de Comunió pels Terciaris i devots de St. Francesc. Fou el celebrant el mateix Orador Mn. Sastre el qual abans de la Comunió feu una plàtica. A les 10 el M.R.P. Bartomeu Salvà, Provincial de la T. O. R. celebrà l'Ofici de Pontifical, segons el ceremonial franciscà, assistit pel Rt D. Juan Rubí Rector d'Artá, actuant de ministres d'honor els Rts PP. Fr. Rafel Ginard, Superior d'Artá i P. Francesc Company; de Diaca el Rt. P. Rafel Ginard Segretari Provincial i Fr. Sebastià Lliteras.

Un chor molt nutrit cantà la Missa a veus d'en Goigóchea i ocupà la càtedra del Esperit Sant el M. I. Sr. D. Antoni Sancho, canonge Magistral de la Seu de Palma. El temple estava ben ple, capelles i tot, i bastanta gent s'en havia entornada per no quebre-hi. Hei assistí també l'Ajuntament en ple.

ACTE LITERARI

A les 4 en punt del capvespre, arribà l'Exm. Sr. Governador D. Pere Llores, que venia a cooperar a la solemnitat de la festa. La gran generació que davant el Convent l'esperava rompé en aplaudiments, i una volta saludats amb el Mg Batle, d'Artá, Rt Sr Rector, M.R.P. Provincial, Comuninidat de Franciscans, Discretori de la T. O. R. i demés persones de categoria, entrà en el convent aont feu un poc d'oració i una volta descansat una estoneta se dirigiren a la Sala de les Obreres de St Josep aont s'hi celebrà un acte literari de propaganda franciscana.

El local quedà estibat dins pocs minuts i moltíssims foren els qui n'hi caberen.

Ocuparen la presidència el Governador civil que tenia a la dreta [el Batlle D. Josep Sureda, el M. I. Sr. Sancho, Canonge; el Delegat Governatiu Sr. Parpal, D. Pere Morell, Mn. Jaume Sastre, i el Rt. P. Quetglas. A l'esquerra hi havia el Provincial M. R. P. Salvà i el Rector Rt. Srs. Rubí, el P. Queralt i el Sr. Tous i Maroto, D. Antoni Blanes, el P. Ginard, superior d'Artá, i e's PP. Tous, Ginard i Mojer. El Superior d'Artá feu un concís parlament per agrair al poble la cooperació que les havia prestada per les festes centenàries, elogià als oradors d'aquell acte i acabà amb un Deu vos ho pagui a tots.

El Rt. P. Queralt, de la Missió feu un discurs molt ple i vibrant, cantant la cultura de Mallorca, el bon record que d'Artá hi ha en les cròniques missionals; la necessitat de defundir l'esperit franciscà; alenta a les mares a l'educació cristiana de llurs fills; recordà belles gestes de la joventut de la seua terra; cantà les més grans glòries de la Orde franciscana, i la seua influència en les arts i la ciències, retreguent els noms dels millors artistes i estadistes, sants i filòsofs amarats b'esperit franciscà i acabà recitant un fragment de la Oda «Als joves» d'en Costa i Llobera.

El Sr. Tous i Maroto, que en la seua conferència havia promès que tornaria a recitar peesies seues, que tant entusiasmaren al públic, en digué també algunes procedides de la següent que feu aposta per aquell acte:

Puix que a gloria franciscana
la bellà vila d'Artá
fa aquesta festa galana,
en ella, i de bona gana
vull el meu tribut donar.

Que li escau la poesia
al dols St. Francesc d'Assís
al gran Sant que l'enternia
d'un auell la melodia
i d'una flòr el encís.

Al qui ab sens igual tendresa,
al llop li deia germà
i amb infantil senzillesa,
de Deu contà la grandesa
a los peixos de la mà.

Mos cantars a sa llor
senzills com la codolada
serán, qu'el vell glosador
teixeix del foc a l'amor
en les nits de l'hivernada.

Triau de ma poesia
lo que vos sia plaent
i a glòria, de Francesc sial
Ja he tornat! Com s'altre dia
te v'ig dir, poble amatent.

El Canonge M.I. Sr. Sancho, saludà germanívolament a la concurrència com a Serveri i com a Terciari explicant el perquè d'aquesta salutació i amb pinzellades plenes d'eloquència exposa la figura de St. Francesc que és singular entre tot el santoral cristià, puix cap més sant hi ha que tenga com ell amb tant de reileu tots els caïres; de la santitat Explica cada un d'aquests caïres: la virtut de la pobresa son amor a la Natura, sa màxima alegria, l'amor als inicis i molts d'altres notabilíssims i acaba diguent que 'ls qui més coneixen a St. Francesc més l'estima.

El Batlle d'Artá D. Josep Sureda, Blanes feu un breu parlament en el que retregué la simpàtica figura de «Mestre Andreu» artanenc vellet que aguantà el convent entre la treta dels frares antic i la venguda dels actuals i aprofita l'ocasió per demanar al Governador de part del poble que influésca perquè sia tornada als P.P. Franciscans la propietat del Claustre del Convent.

Finalment parla el Governador Sr. Llosas, el qual fa un eloquentíssim discurs, ple de erudició glosant la Caridat i humilitat de St. Francesc, el qual així com Jesucrist tengué un precursor, St. Juan, també tengué el seu en St. Bernat, una de les principals figures del segle XII, el qual logrà amb les creuades fer tractar els pobres amb els rics, els miserables amb els explotadors, els vilans amb els seeyors feudals, preparant així la gran obra de germanor que en el XIII dugué a cap St. Francesc. Els cordells del Cordó amb que St. Francesc valgué a cap St. Francesc. Els cordells del Cordó amb que St. Francesc valgué a cap St. Francesc. Els cordells del Cordó amb que St. Francesc valgué a cap St. Francesc.

Grans aplaudiments ressonaren entre i entre i al final de cada un dels discursos pronunciats que foren tots molt plaents a la concurrència, que en sortí altament entusiasmada.

FUNCIO FINAL

El vespre a les 7, tengué lloc en el Convent la funció religiosa final que resultà solemníssima.

El temple de gom en gom i l'au-

funció espléndida. En l'altar major s'hi posaren dues presidències La civil formada pel Sr. Governador, Delegat i Batlle d'Artá i l'església pel Provincial, Rector d'Artá i superior del Convent.

Fou exposat Nostre Amo. Se feu l'exercici franciscà cantant bells motets. El Canonge Sancho pronuncià eloquentíssim sermó i després se feu una molt lluida processó per dins el temple presidida per les autoritats esmentades, donant-se finalment la benedicció als feels, i se donaren així per acabades les tant brillants festes que la nostra vila ha dedicades a commemorar el VII centenari de la mort del Patriarca St. Francesc.

De CANOSTRA

METEOROLOGIA

Ha fetes, aquesta setmana, les últimes de gener; tots els dies molt bons, sense vent i amb molt de sol excepte dijous de capvespre que s'ennigulà i de vetlada caigueren algunes bruyques.

ESTAT SANITARI

Encara que segueix ajeguent-se qualcú atacat del dengue, aquest va desapareguent. Els malalts són més pocs de cada dia i morts no n'hi ha hagut cap.

OBRES MUNICIPALS

S'estàn acabant les cèquies per les aigües brutes del carrer de St. Salvador i de l'Escalona da veyà. Una volta acabada aquesta, se seguirà reconstruint l'escalonada. També s'acaben els quartos per la carn i el peix de la nova plassa d'abastiments en la del P. Antoni Llinàs.

EN LA CAIXA RURAL

Avui, dia 30, a la Caxa Rural s'hi celebrarà a les 5 del horabaixa la Junta General ordinària.

A les 8 del vespre, heu haurà un acte en el que R.P. Cerdà parlarà explicant la tasca social que va a emprendre la nova Junta que par això s'ha creada. Se convidà amb interès a tots els socis.

S'hi ha oberta una Sala de Lectura aont s'hi troben una vintena de revistes, i se va a augmentar la biblioteca, com també a donar una empenta forta a totes les seccions ja existents.

De Son Servera

Molt lluides prometen resultar enguany les Coranta Hores que, tendran lloc dia 31 de Gener i 1 i 2 de Febrer al'Esglesia Parroquial dedicada a St. Ignaci de Loyola. El triduo sera predicat per un famós orador.

Estan ja ben adelantades les obras del'Escola nova. No's tardara en fersé l'inauguració.

—L'estat general de l'agricultura fins ara es pot dir que es bastant bo. Els sembrats tenen bon aspecte. No obstant l'ametlarà sembla no estar gaire disposat per un gros esplet.

—Probablement dins poc temps presenciarem l'inauguració d'un nou carrer que durà per nom «Lourdes» el qual partint del de Sant Antoni arri-

barà a la carretera d'Artà. Gracies a la concessió del terre que ha feta el Rt. D. Antoni Servera i la acertada gestió del Magnific Ajuntament, dispondrem d'una nova via a la qual se li donarà el nom indicat degut a que en ella s'hi construeix pagada per l'esmentat Sacerdot una capella ont hi serà colocada l'inmatge de N^a. S^a. de Lourdes. Per tant felicitem al R. Sr. Servera ja que talmillora donarà molts d'importants beneficis a public en general.

MORTS—Dia 21 morí l'amo'n Miquel Cetre a edat molt avansada; dia 24 sa madona Polla, 27 una nina Maria Lull a l'edat de 8 anys. 28 l'amo Antoni Coloma d'avansada edat, Donam el nostre condol a les respectives families.

Corresponsal

Café SENE MESTRANS

de varies classes i preus
SEN TORRA CADA DIA

de venta en la botiga de comestibles d'en
JAUME CABRER

**AGENCIA DE ARTÀ A PALMA
I VICEVERSA DE
ANTONI GILI (A) COMUNA**

**Y
B^{ME}. FLAQUER (A) MANGOL**
SERVICI DIARI EN PRONTITUT I ECONOMIA
DE PREUS

ENCARREGS A DOMICILI
Palma -- Banch de S'oli, 24
DIRECCIO Artà--Can Mangol, Angulo
• --Can Comuna Centro

GRANJA BARCINO

PER TOTA CLASSE D'AVIRAM DE RAÇA
CUNIS, COLOMS, ALIMENTS ESPECIALS
PER POLLS, I PONEDORES, INCUBADORS,
ANELLES. PLANS I CONSULTES

CONSELL-MALLORCA

ALMA ENÉ

DE
RAFAEL FELIU BLANES
CALLE DE JAIME II n. 39 al 49
Palma de Mallorca
SASTRERIA PARA SEÑORA

Y CABALLERO
ARTICULOS Y NOVEDADES
PARA VESTIR DE TODAS CLASES

Ensalmes i panols

En nos se troben molts que a la
PANADERIA Victoria
ES FORN NOU
DEN

Miquel Roca Castell

A sa botiga heu trobareu sempre pans
panols, galletes, bescuits, rollets, i tota
cas pastisseria.

TAL DE SE SERVEIXA DOMIN

Netedat, prontitut i economia

DESPAIG:

Carrer de Palma 3 bis. ARTA

¿VOLEU ESTAR BEN SERVITS?

EN JAUME PICO

(A) ROTCHET

té una Agencia entre Artà i Palma i heu
va cada dia.

Serveix amb prontitut i seguredat tota
classe d'encàrregs.

Direcció a Palma: Harina 8. An es cos-
tat des Centro Farmacèutic.

Artà: Palma n^a.

LAS NOVEDADES

Tejidos

Mercederia

Perfumeria

DE JUAN VICENS
CALLE DE ANTONIO BLANES 38

Automòvils de lloguer

DELS GERMANS

SARD (A) TERRES

A cada arribada de tren van a l'Estació.
Teneu servici combinat amb el Ferrocarril.

Escursions a Ses Coves, Calarratjada i demés
punts de Mallorca a preus convenguts.

DIRIGIRSE:

Carré d'En Pitxol n.º 8.
Id Son Servera n.º 29 } ARTÀ.

NAUMAN MAQUINAS PARA COSER Y BORDAR

La Fábrica más grande de Máquinas
paracoser y bordar del continente.

(MARCA ALEMANA)

DEPOSITARIO EXCLUSIVO EN ARTA

CAN GANANSI